

Nr 265.

Av herr **Olsson, Oscar**, och herr **Hansson, Sigfrid**, i anledning av
*Kungl. Maj:ts proposition angående vissa praktiska
utbildningslinjer på realskolans åldersstadium m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 161 angående vissa praktiska utbildningslinjer på realskolans åldersstadium föreslås bland annat riksdagens medgivande att vid envar av högst tre realskolor eller kommunala mellanskolor försöksvis må anordnas en praktisk utbildningslinje. Enligt gällande bestämmelser består ett högre allmänt läroverk av både realskola och gymnasium, men enligt vedertaget språkbruk användes benämningen realskola endast för sådana realskolor, som ej äro direkt förenade med gymnasium. Då det ingalunda är uteslutet, att den lämpligaste orten för ett försök med någon av de ifrågasatta inbyggda linjerna kan visa sig vara någon stad med fullständigt läroverk, torde det vara nödvändigt, att det av riksdagens beslut tydligt framgår, att försök med praktisk linje kan få göras även vid realskolan inom ett fullständigt läroverk.

Beträffande dessa inbyggda linjer förutsättes i nämnda proposition, att den praktiska undervisningen skall meddelas endast under de två sista läsåren. Av vad 1927 års skolsakkunniga anfört — bl. a. på sidorna 164, 170—71 och 180 av sitt betänkande — framgår emellertid, att de sakkunniga avsett att bereda möjlighet för lärjungar i inbyggda linjer att redan i klasserna 1 och 2 påbörja övningar i praktiskt arbete. För teknisk linje skulle sålunda verkstadsarbete enligt kursplanen på sid. 173 kunna omfatta 4 timmar i veckan i vardera av klasserna 1 och 2. Även beträffande denna mycket viktiga detalj torde ett förtydligande av propositionens förslag vara nödvändigt.

Slutligen finna vi det nu föreslagna namnet »praktisk mellanskola» innebära en avgjord försämring i jämförelse med den benämning, som riksdagen använde i sin skrivelse av den 15 april 1932 nämligen *praktisk realskola*. Anledningen till att Kungl. Maj:t i propositionen föreslagit ändring i riksdagens beslut av år 1932 i denna punkt torde vara skolöverstyrelsens på sid. 40 i propositionen återgivna snäva yttrande på fem rader med motiveringen att »denna benämning synes överstyrelsen nämligen lämpligast, så länge kommunal mellanskola bibehålles som namn på en kommunal skola, som leder fram till realexamen».

Själva denna motivering synes oss i all sin korthet ganska träffande karakterisera ämbetsverkets byråkratiska och formalistiska inställning till hela detta viktiga spörsmål. Envar som något känner till skolväsendets historia vet, att det expressiva namnet »rea l»-skola från början avsett att karakterisera skolor av just den nu föreslagna typen. Dessa äro ej heller avsedda att bli va *mellanled* mellan folkskola och gymnasium utan skola tvärtom ge

en avrundad, enkel kurs i de *realia*, som en ung person i våra dagar behöver känna till för framgång i det praktiska livet.

Tyvärr vill det förefalla oss som om namnet realskola på sina håll skulle anses vara för fint för en skola av den föreslagna typen. Skulle emellertid den uppfattningen vara mera allmänt utbredd, att realskola är »finare» än mellanskola, så föreligger enligt vår mening för riksdagen ytterligare ett mycket starkt vägande skäl att, mot skolöverstyrelsens önskan att i denna punkt korrigera riksdagens fjolårsbeslut, fasthålla vid den då använda benämningen. Ty en av huvudavsikterna med den nya skolformens upprättande är ju att i det yttre så kraftigt som möjligt inför allmänheten betona den praktiska utbildningens likvärdighet med den s. k. »lärd» utbildningen. Kan man effektivt bidra därtill genom en så enkel och från statsfinansiella konsekvenser så fri åtgärd som skolformens namn, torde delade meningar knappast behöva råda om lämpligheten att bibehålla den benämning, som riksdagen själv i fjol fastställde.

Med stöd av vad ovan anförts få vi sålunda hemställa, att riksdagen

dels ville tydligt uttala, att försök med s. k. inbyggd linje kan få äga rum även vid realskola, som är direkt förenad med gymnasium,

dels ville besluta, att vid realskola med inbyggd praktisk linje frivillig undervisning i sådana praktiska läroämnen som verkstadsarbete, stenografi, maskinskrivning, sömnad o. a. må få anordnas även för lärjungar i första och andra klasserna av fyraårig och i andra och tredje klasserna av femårig realskola, samt

dels ville fasthålla vid sitt beslut av år 1932 att giva benämningen *praktisk* realskola åt de fristående skolor, som leda fram till praktisk realexamen.

Stockholm den 7 mars 1933.

Oscar Olsson.

Sigfrid Hanson.